

dentligt materiale herhjemme fra USA og England er længere fremme i så henseende. Hvis forholdene er tilsvarende herhjemme, skulle der hvert år være 10.000–15.000 tilfælde af mishandling (inkl. psykisk mishandling) og vanrøgt af børn¹⁾ og omkring 50 dødsfald som følge af mishandling²⁾.

Man regner med, at hyppigheden er lavere hos os, måske helt ned mod 1/10, men man ved det ikke. I USA troede man også, der var langt mindre, indtil nogle undersøgelser skabte stor offentlig interesse om problemet og der blev indført anmeldelsespligt, ikke bare for læger, men for lærere, socialrådgivere og andre, som har med børn at gøre.

Det anslås, at der i Danmark indgives ca. 30 politianmeldelser pr. år, og at disse anmeldelser fører til tiltale mod ca. 12 personer. Der er dog bred enighed om, at disse anmeldelser kun udgør toppen af isbjerget, og ifølge den undersøgelse, som Småbørnspædagogisk råd foretog i 1981, kan det anslås, at 3.600–7.200 børn mellem 0 og 3 år udsættes for fysisk vold³⁾.

Nu er egentlig mishandling et ekstrem – den yderste konsekvens af voldsanvendelse i opdragelsen – og derfor sjældent sammenlignet med lavere grader af vold.

Hvad angår disse mildere former for voldsanvendelse, troede man også, at de var mindre udbredte herhjemme end så mange andre steder. Det har vist sig ikke at være rigtigt. Såvel socialforskningsinstituttets undersøgelse af børns opvækstvilkår (1968) som den intensive specialundersøgelse om anvendelsen af fysisk afstraffelse (Birthe Kyng, 1974) viser, at billedet er nogenlunde det samme her som f.eks. i Vesttyskland og USA: 85 pct. af børnene udsættes for korporlig afstraffelse, endnu inden de er fyldt 1 år. I 3–4 års alderen er det omkring 95 pct. Ved skolealderen var der kun 17 pct., som ikke havde modtaget en eller anden form for legemlig afstraffelse inden for det sidste år⁴⁾. Det antages efter forskellige undersøgelser, at 30 pct. af danske børn jævnlig udsættes for fysisk afstraffelse⁵⁾.

Siden foreslagets behandling for 1½ år siden er der fremkommet nyere danske undersøgelser, som dokumenterer voldsanvendelsen mod børn⁶⁾. Hele temaet har været grundigt behandlet på en konference med deltagelse af eksperter fra alle berørte fagområder, herunder læger, psykologer, lærere, socialrådgivere og kriminologer⁶⁾.

Baggrunden

Der er flere årsager til dette mønster. Blandt de vigtigste er tradition, dvs. forældrenes egen opdragelse, ukendskab til barnets naturlige udviklingsforløb samt sociale problemer.

Familier med sociale problemer er 10 gange overrepræsenteret, når det gælder børnemishandling og vanrøgt. Det giver en konstruktiv mulighed for at udpege særlige risikogrupper – og dermed at forebygge, jfr. beslutningsforslagets punkt 3.

Det drejer sig således om multiproblemfamilier med lav social status, dårlig økonomi, arbejdsløshed og ustabile samlivsforhold. Ofte er boligforholdene dårlige, og i en række tilfælde er den ene eller begge forældre inde i stof- eller alkoholmisbrug⁷⁾.

Men alle undersøgere er også enige om – og det er helt afgørende for en langsigtet indsats mod voldsanvendelsen både i og uden for familien – at forældrefunktionen i meget høj grad afspejler, hvordan man selv er blevet behandlet som barn, og at de mishandlede forældre alle har haft en meget hård barndom. Den voldelige tilbøjelighed eller indstilling er så at sige indlært.

Alligevel viste en undersøgelse, som Gallup offentliggjorde i Berlingske Tidende den 19. marts 1984, at 35 pct. af dem, der hyppigt blev afstraffet som børn, var imod fysisk revselse, mens det kun var tilfældet for 17 pct. af de sjældent afstraffedes vedkommende. Men i praksis viser disse holdninger sig altså ikke at slå igennem, og de må derfor snarere opfattes som et udtryk for, hvordan de afstraffede børn har haft det.

Ukendskab til børns (især mindre børns) udviklingsforløb og formåen på de forskellige alderstrin bidrager også til opdragelsesmetoder, som er helt meningsløse i forhold til formålet. Det er interessant at se, at mere end halvdelen af forældrene i Birthe Kyngs undersøgelse greb til fysisk afstraffelse til trods for, at de under graviditeten havde været afvisende over for sådanne opdragelsesmetoder. De har altså ikke magtet at gennemføre opgaven i overensstemmelse med deres oprindelige ideer og principper, og dette tyder på, at problemerne har tårnet sig op, og at manglende kendskab til småbørns formåen har medvirket til, at der er blevet afreageret på børnene.

Forslaget om en oplysningskampagne

Der er mere end tilstrækkelig velfunderet viden til, at man med sikkerhed kan fastslå det skadelige ved voldsanvendelse i børneopdragelsen.